

Vad händer med din cistern?

INFORMATION OM KONTROLL AV CISTERNER

Vem är ansvarig?

Oljeutsläpp kan döda djur och växter om det sker utsläpp i mark eller i vatten. Utsläpp från läckande cisterner av olja, bensen eller andra brandfarliga vätskor kan skada grundvattnet och vattentäkter för årtal framöver.

Oavsett om du har en mindre villatank för olja eller en större cistern för bensen på din gård, är det du som ägare av en cistern, som är ansvarig för lagring och hantering av olja och andra brandfarliga vätskor. Du måste känna till vilka bestämmelser som gäller på området. Du måste lagra och hantera brandfarliga vätskor på rätt sätt.

Om en olyckshändelse skulle ske och det visar sig att du inte följt reglerna, kan det uppstå problem med ersättning från försäkringsbolaget.

Vad händer med din cistern?

Förvaringstankar för brandfarliga vätskor, cisterner, blir med tiden utsatta för allehanda angrepp. Stålcisterner rostas och plastcisterner kan ta skada av tillsatserna i olja eller bensen. Det är svårt för dig själv att se exakt i vilken kondition en cistern är.

Mindre läckage kan vara svårt att upptäcka, särskilt om det sker i mark och från rörledningar i betong. Och om ett större läckage skulle ske kan skadorna vara svåra att åtgärda eller medföra stora saneringskostnader.

Vilka regler finns?

För att undvika skador finns bestämmelser som säger att cisterner ska kontrolleras. De myndigheter som föreskriver på området är Naturvårdsverket och Räddningsverket (f.d. Sprängämnesinspektionen). Reglerna finns i Naturvårds-

verkets föreskrifter med Allmänna råd (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor. Dessa kan beställas från Naturvårdsverket tel. 08-698 10 00 eller hämtas på www.naturvardsverket.se

Även Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1997:9) om öppna cisterner och rörledningar m.m. för brandfarliga vätskor gäller. Sprängämnesinspektionen ingår numera i Räddningsverket och föreskrifterna kan beställas på tel. 08-799 83 30 eller hämtas på www.srv.se

Vilka omfattas?

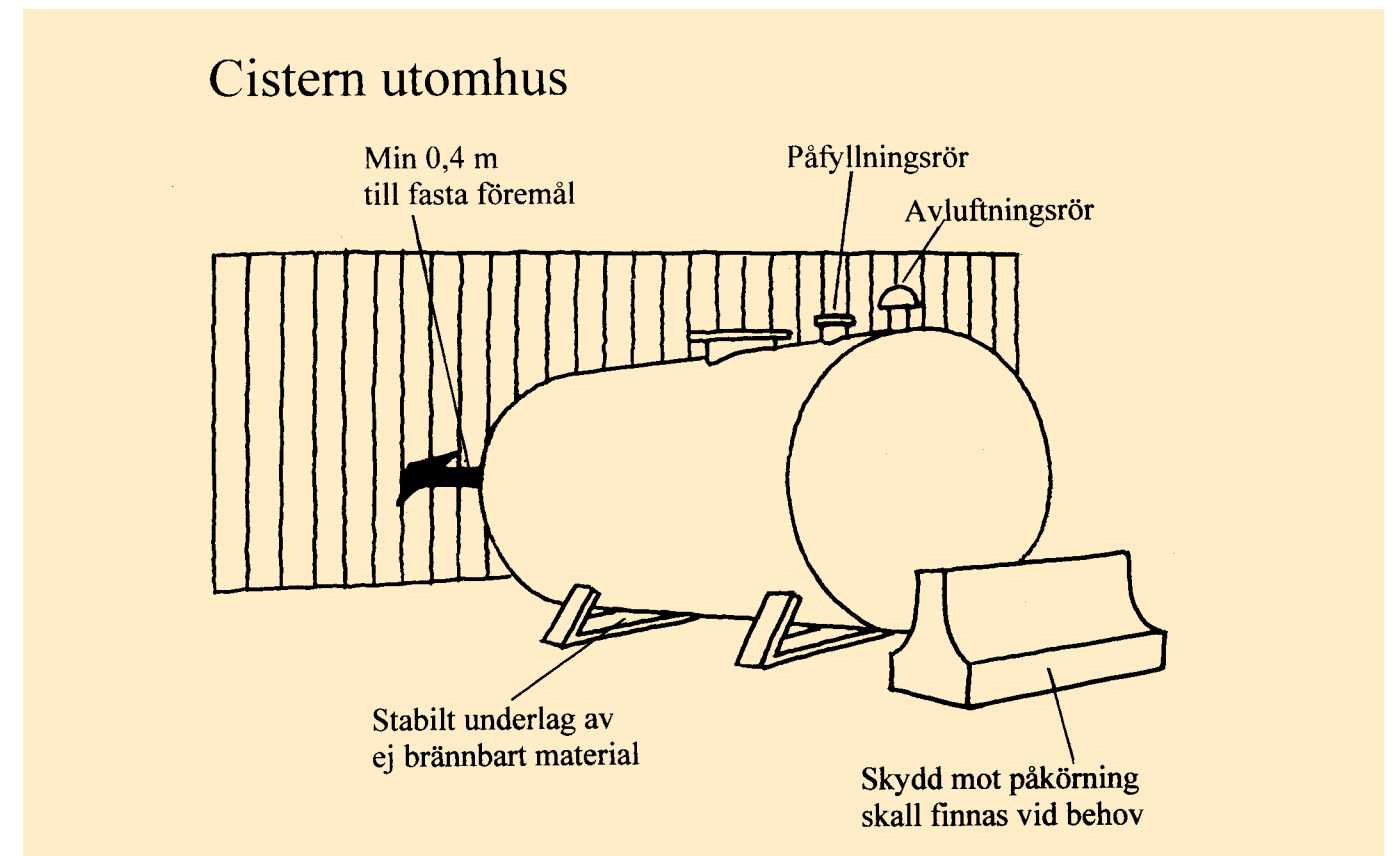
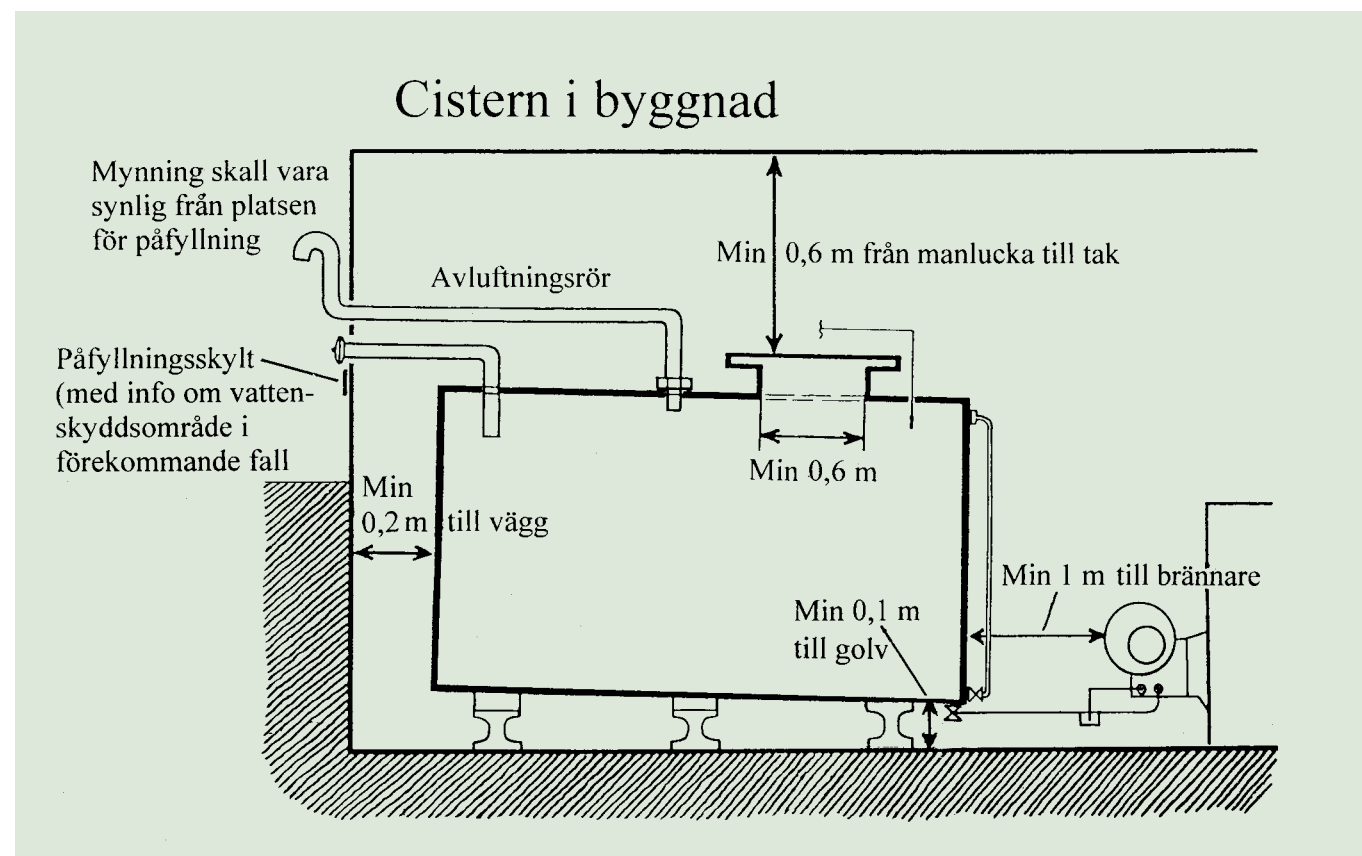
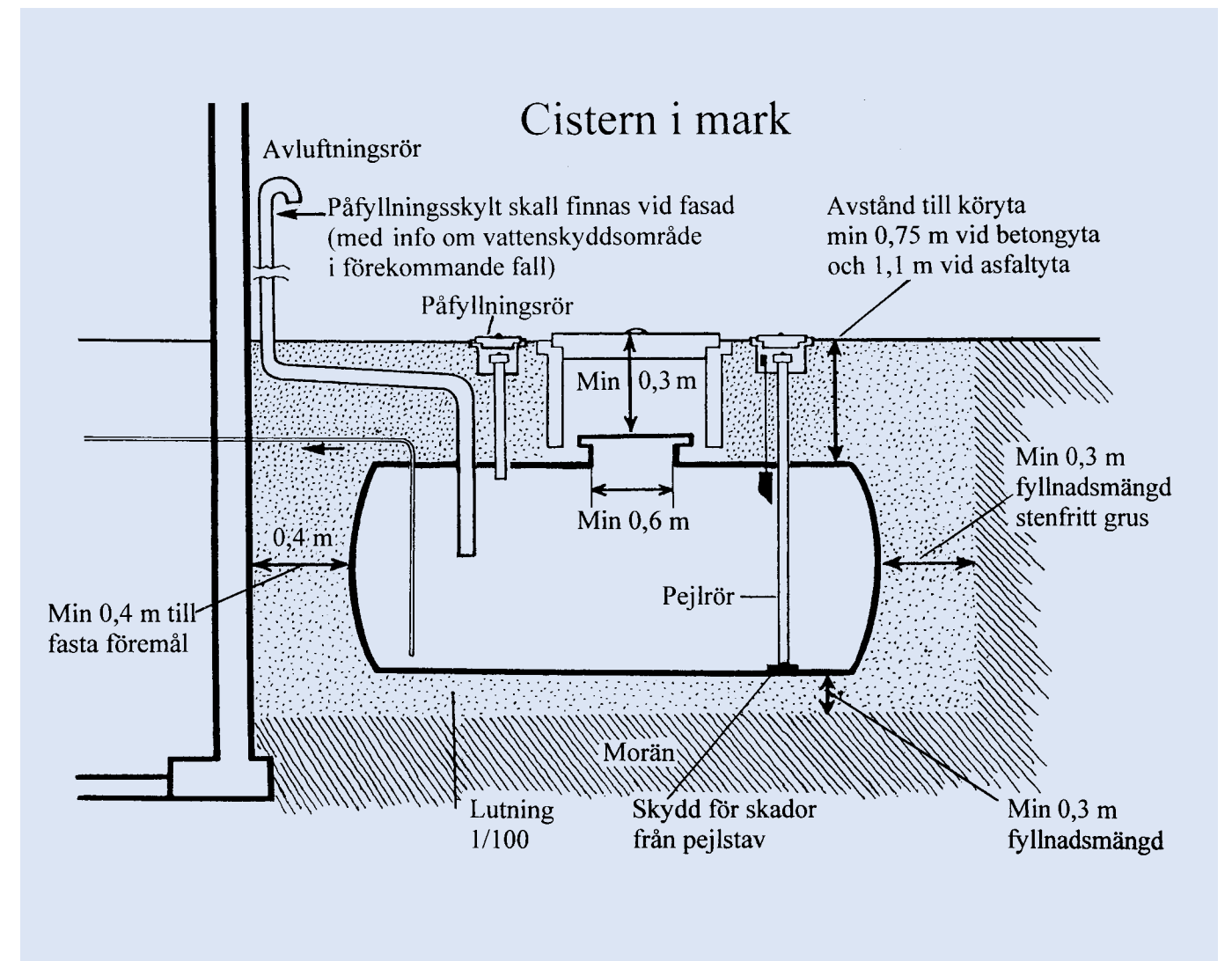
Naturvårdsverkets föreskrifter gäller all förvaring av dieselbränsolja och eldningsolja i öppna cisterner som rymmer mer än 1 m³. De gäller för cisterner ovan mark upp till 10 m³ samt för cisterner i mark. De gäller även för tillhörande rör- och slangledningar. Med öppen cistern menas cistern (icke trycksatt) som har ett avluftningsrör.

Det innebär att t.ex. villatankar för olja, liksom "farmartankar" på lantbruk och industrier omfattas av bestämmelserna. Cisterner för förvaring av spillolja i mark omfattas också av bestämmelserna. För övriga cisterner gäller Sprängämnesinspektionens regler.

Vad säger reglerna?

Installation/konstruktion

De fullständiga reglerna för hur cisterner ska vara konstruerade, utförda och installerade återfinns du i NFS 2000:4 och SÄIFS 1997:9. På teckningarna ser du vad du särskilt bör tänka på vid installation av cistern i byggnad, cistern i mark och cistern utomhus.

Återkommande kontroll av cisterner

Den kontroll som gäller konstruktion och tillverkning tar vi inte upp i denna broschyr. De regler som gäller dig som har en cistern, t ex en villatank inomhus, cistern i mark eller en utomhustank för bensin eller olja är att:

- Cistern inomhus, som rymmer 1-10 m³ olja, ska vara kontrollerad senast den **1 juli 2006**.
- Cistern utomhus ovan mark, som rymmer 1-10 m³ olja, (även s k gårdscistern och farmartank), ska vara kontrollerad senast den 1 juli 2004. En sådan cistern får endast flyttas när den är tömd och rengjord.
- Sedan tidigare reglerar föreskrifter från Naturvårdsverket och Sprängämnesinspektionen krav på återkommande kontroll av cisterner i mark som innehåller olja och är över 1 m³.
- Efter den första kontrollen eller installationskontrollen måste cisternen kontrolleras återkommande vart 12:e år. För äldre cisterner, som inte har tillfredsställande korrosionsskydd, gäller kontroll vart 6:e år. Inom vattenskyddsområde kan intervallen tre och sex år förekomma. Om du är osäker om kontrollintervallet kan du fråga miljökontoret i din kommun.
- För övriga cisterner för bensin, fotogen och andra brandfarliga vätskor i mark och cisterner över 10 m³ ovan mark gäller Sprängämnesinspektionens föreskrifter.
- Vem ska ha kontrollrapporten? Efter kontroll av cistern utomhus, ovan mark och i mark, ska du skicka in kopia på kontrollrapporten till miljökontoret i din kommun. Kontrollrapport för cistern inomhus ska du behålla och på begäran visa upp för tillsynsmyndigheten.
- Kontrollrapporten för de cisterner Sprängämnesinspektionen reglerar ska sändas till byggnadsnämnden.

Vid nyinstallation, efter reparationer eller ändring

Regler vid nyinstallation, reparation och skador.

- **Installationskontroll.** Vid nyinstallation av cistern utomhus, ovan och i mark, ska du informera kommunens miljökontor i god tid innan anläggningen tas i bruk (minst fyra veckor innan).
- Ska du installera en inomhuscistern behöver du inte informera kommunen såvida cisternen inte ligger inom ett vattenskyddsområde. En installationskontroll måste dock alltid utföras.

- För vissa större cisterner krävs tillstånd av byggnadsnämnden, se Sprängämnesinspektionens föreskrifter.
- **Revisionskontroll.** Kontrollen måste alltid göras om en cistern eller rör- /slangedningar ändras, går igenom en större reparation, kan ha tagit skada, ska användas under väsentligt ändrade driftförhållanden eller flyttats.

Cistern som tas ur bruk

Cistern och rörledning som tas ur bruk ska tömmas och rengöras. Cistern bör avlägsnas eller fyllas med sand. Det är viktigt att du tar bort påfyllningsröret och avluftningsledningen så att cisternen inte återfylls av misstag.

Inom vattenskyddsområde

Om cisterner ligger inom vattenskyddsområde gäller hårdare regler. Dessa cisterner måste ha ett sekundärt skydd, t ex vara invallade eller dubbelmantlade. För närmare information om vad som gäller, kontakta din kommuns miljökontor.

Vem får utföra kontroller?

För de olika typerna av kontroll ska ett kontrollföretag anlitas. Detta måste vara ackrediterat av SWEDAC, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, som är en statlig myndighet och svenskt ackrediteringsorgan. Ackrediteringen innebär att SWEDAC fortlöpande bedömer företagets kompetens.

Alla företag är inte behöriga att utföra alla typer av kontroll. Vilka som får utföra de olika typerna av kontroll av cisterner kan du få veta av SWEDAC, tel. 033-17 77 00, www.swedac.se. Du kan också vända dig till miljökontoret i din kommun.

Denna broschyr är producerad i ett samarbete mellan SWEDAC, Naturvårdsverket och Räddningsverket. För ytterligare information, ring din lokala miljö- och hälsoskyddsnämnd eller byggnadsnämnd.

Det här undersöks vid kontroll av cistern

- Eventuella rostangrepp
- Behovet av förbättrat rotskydd
- Invändig målning
- Tillbehör som t.ex. överfyllningsskydd
- Tätheten hos cistern och rörledningar
- Sprickbildning i plastcisterner
- Sekundärt skydd (invallning)